

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XIII.

V Ljubljani 20. grudna 1860.

List 26.

Ogovor

pri duhovnim opravilu za bratovščino sv. Rešnjiga Telesa v ljubljanski nunski cerkvi, svetiga Nikolaja dan 1860 *).

Kako ljube so mi tvoje prebivališa.
Gospod nebeskih moci. Ps. 83. 1.

Svet, svet, svet! kličejo kerubi in serafi pred stolam veličansta Božjiga, in napajani od nar slajši sladkosti v pričujočnosti Trojedniga, se nikoli ne naveličajo. Kar angeli v nebesih opravljajo, to je na zemlji vernim katolicanam, to častivcam sv. Rešnjiga Telesa namestovati: svet, svet, svet! naj bi se razlegalo noč in dan pred sv. Rešnjim telesam — živim prestolam Božjim na zemlji. Bratje in sestre sv. Rešnjiga Telesa! Vi ste prijazno nalogo nase vzeli, poskerbeti in si prizadevati, de se to angelsko petje na zemlji vse ure noč in dan zveršuje, kolikor nar bolje se pri človeški slabosti doseči premore. O prelepa naloga! Angeli so vam zavidni za njo, in ko bi bili zmožni nevošnjivosti, iz rok bi vam to čast pulili. Vender tega naj nikar ne rečem, ker angeli z vami vred to prelepo delo opravljajo in z vami ob enim Boga hvalijo, kakor Korneli a Lapide lepo pravi, de angeli Božji v cerkvi kakor v nebesih praviga Boga molijo in tudi nam v molitvah pomagajo. Kako bi se ta angelska naloga nar boljši dosegla? Kteri so pomočki k temu? Samo nektere bi hotel ob kratkim omeniti, namreč: 1. pridno in zvesto uro moliti in pogosto in vredno sv. Obhajilo prejemati; 2. bratovščino goreče razširjati; 3. zanj delati, kdor ima k temu čas in potrebno znanje.

1. Nalogo angelov spolnujete, bratje in sestre svetiga Rešnjiga Telesa, kadar uro molite, ako si prizadevate, to imenitno opravilo s čistim in gorečim sercam spolnovati. Jezusa, kakor piše sv. Matevž (4.), so angeli stregli, ko je bil v svoji človečnosti vidljiv na zemlji; koliko bolj se le zdaj v njegovim skrivnostnim poveličanji v podobah beliga kruha! Torej je sv. Janez v skriv. razod. (8.) vidil angela z zlato kadilnico pred altarjem, in veliko kadila mu je bilo dajaniga. Kaj je bilo koli to mnogo kadilo, ki je bilo v cerkvi angelu dajano? Sv. Janez sam razlaga, de ravno molitve bogoljubnih molivecov so bile to kadilo, kteriga angeli potem Bogu darujejo. Lejte tedaj, preljubi, de imate res angelsko opravilo, se z njimi združujete, kadar pobožno pred sv. Reš. Telesam ali doma njemu v čast uro molite. „Luč, ki vedno noč in dan gori,“ pravi neki bogoljubin učenik (Segur). „je znamenje, de je sv. Rešnje Telo v tabernakelju pričujoče. Ta luč je v cerkvenim pomenu podoba kristjana, ki naj želi kakor luč pred Jezusa priti, kot pravi molivec, ves gorec v ljubezni in ves razsvitljen od vere. Zvesti častivci sv. Rešnjiga Telesa so žive luči v cerkvi. Bodo naj vsi zlato z ljubeznijo in vsi srebro z nedolžnostjo; njih molitev bodi prav

ljubeznjiva in polna mazila sv. Duha, enaka unimu čistimu olju, ki se v Kristusovi pričujočnosti samo povziva.“ Iz tega lahko povzamete, kako lepo, kako sveto opravilo je v naši bratovščini vsakomesečno odločeno uro moliti. Na Solnograškim so torej bratje in sestre te družbe tako goreci, de so celo vsaki teden uro moliti odločili. — V enakim duhu, de veliko ne govorim, naj bo še veliko imenitniši opravilo: sv. Obhajilo bratov in sester sv. Rešnjiga Telesa. Dobro vem, de si hočete prav skerbno prizadevati, preljubi, s čistimi in vnetimi — angelskim se saj približajočimi serci pogosto in vredno k Božji mizi pristopati. To bo vsim samim vseskozi zvelicavno, in bližnjimu — živim in mertvim — dobro in koristno. Dan ko se ura moli in dan svetiga Obhajila sta srečna dneva, sta vesela dneva; od tacih dni smete z Davidam zadovoljno reči: „Boljši je en dan v veži Gospodovi nad jezero drugih.“ In ko bi bilo treba, bomo z ravno tem sv. prerokam izvolili, rajši biti nar manjši v hiši svojiga Boga, kakor de bi stanovali v šotorih grešnikov. (Ps. 83.)

2. Ako pa imajo bratje in sestre sv. Rešnjiga Telesa angelsko opravilo, kdo ne spozna, de je enako opravilo, ti družbi novih udov pridobivati. Zanesljivo rečem, de razširjavci bratovščine sv. Rešnjiga Telesa niso poslednji delavci v vinogradu Gospodovim. Od njih se sme s kronanim prerokam reči: „V svojim sercu si napravljajo stopnjice po dolini solz h kraju, ki so si ga odločili.“ (Ps. 83. 6. 7.) Oni napravljajo stopnjice drugim k sv. Rešnjimu Telesu, de se bolj pogosto in priserčniši časti, in po ravno tih stopnjicah pridejo pa sami še bližej h kraju, ki so si ga odločili, namreč, k zmiraj zvestejšimu česenju sv. Rešnjiga Telesa, ki so si ga v svoj cilj odmenili, in poslednje v njegovo dopolnjeno gledanje v kraljestvu Božjim. Družniki naše bratovščine so si kraj, prostorček pri sv. Rešnjim Telesu še posebej saj vsak mesec eno polno uro odločili, in ga ravno tako privošijo tudi drugim; prepričani so namreč, de je prijetno tamkej, po besedah: „Vrabeec si najde svojo hišico in gerlica svoje gnjezdo . . . ; jest pa tvoj altar, moj Kralj in moj Bog!“ (Ps. 83. 4.) — Pa marsikde bo rekel: Sej smo vsi v bratovščini Jezusovi; sej tudi tako lahko grem sv. Rešnje Telo molit, ali ga doma molim in večkrat kaj za cerkveno lepoto dam, če tudi nisim v bratovščino zapisan. Na ta ugovor ne odgovorim nič družiga, razun samo družnike poprašam, naravnost odgovorite: Kdaj ste bolj sv. Rešnje Telo molili, ali poprej, ali zdaj kar ste zapisani? Koliko mescov na leto ste poprej celo uro sv. Rešnje Telo molili doma ali pa v cerkvi — zunaj Božje službe? Dosti mi jih odgovori, de po celo uro še nobenkrat poprej vse svoje žive dni tega lepiga opravila spolnovali niso, desi-ravno je lahko in zlo prijetno. Gotovo je torej, de se v bratovščini veliko bolj sv. Rešnje Telo moli in časti, kakor pa zunaj bratovščine. Kdor tedaj to bratovščino razširja, on veliko pripomore k večimu česenju sv. Rešnjiga

*) Na prošajo družnikov natisnjen.

Telesa; tega nihče ne more utajiti. Pač lepo delo je torej, ako otrokam, pridnim učencam in šolcam, marljivim poslam nekatere šestice sv. Miklavž danes prinese, de se v bratovšino sv. Rešnjiga Telesa zapisejo, po kateri že — ne mara dolgo koperné, ali saj koperneli bi, ako bi jih kdor si bodi tega opomnil. Enako veselje pa se utegne vrednim iz mladosti napraviti tudi za Božič, za god, ali pri drugih priložnostih v dar za pridnost. Kolikor jih za bratovšino pridobiš, toliko novih angelov pred altar sv. Rešnjiga Telesa pripelješ, de ga bodo častili in molili bolj kot navadno, in napraviti bodo dolgo versto, de se Njegovo česenje leto in dan nobeno uro ne bo pretergalo. Ali ti je znano še kako ljubeznjivi delo, o kristjan?

3. Preblaga naloga bratovšine je pa tudi zunanje česenje sv. Rešnjiga Telesa, ako smem tako reči, namrec, skerb za vse, kar k angelskim Kruhu gre, de je snažno, cedno in vseskozi spodobno, zakaj „Božji hiši se spodobi svetost.“ In kako bi se ne, ker kakor sv. Janez Zlatoust prav lepo piše: „Cerkev je kraj angelov, mesto višjih angelov, nebeški dvor, nebesa same.“ Torej bratovske in sesterske roke vsako leto nekatere belice na altar Gospodov položé, de se za lepoto in spodobnost bolj ubožnih cerkev, kolikor more, poskerbi. Kako priserčno je bilo slišati, de precej prvo leto svojiga življenja je mlada bratovšina 12 cerkev v naši deželi, ne kej maliga, ampak dosti obilno obdarovala! Gospod je bil tisto vdovo prav prijazno pohvalil, ki je bila dva denarca v tempelnu iz dobriega namena v pušico vergla; toliko manj bo vas pozabil, ki jih vsako leto nekaj več z dobrim sercam v imenitni tempelj daste. In kakor se iz kapljic nabere potoček, studenec, reka; tako denarec k denarcu pripomore, de se nazadnje veliko ubožnim Božjim hišam z vseh zamore pomagati. Nikar tedaj ne reči, kersansko serce: kaj bodo neki moji vènarji pomagali? Rečem ti: Pristopi v bratovšino sv. Rešnjiga Telesa: tvoji vènarji bodo veliko pomagali, še več pa tvoja molitev, in čez vse nar več ravno tebi samimu. Tvoji vènarji se bodo spremenili v cekine, se bodo sčasoma skorej po vsih cerkvah naše dezele razširili in cele občine bodo molile za tvoj telesni in dušni blagor. Pri bratovskih opravilih v Ljubljanski nunski cerkvi ne boš pozabljen — ne v življenji in ne v smerti, in tvoja dobroserčna milovšina bo tvojo dušo v večnost spremljevala. Vas tedaj prijazno povabim, le obilno, nar bolje vsi — pristopite k lepi družbi za vedno česenje sv. Rešnjiga Telesa in lepsanje katoliških cerkev.

Kaj pa hočem reči od rok, ki iz ljubezni do sv. Rešnjiga Telesa, kakor si bodi, bratovšini služijo, cerkvene reči izdelujejo in za ubožne cerkve pripravljajo? Meni se zdi, de so v nekim pomenu angelske roke, ker za angelsko mizo delajo. Ako se David veseli, rekoč: „Kako ljube so mi tvoje prebivališa, Gospod nebeških moči!“ bi se smele tudi pristaviti: Kako blage so roke, o Gospod, ki skerbijo za lepoto tih tvojih ljubeznjivih prebivališ! Ljubljansko mesto ima marsiktero umetno glavo pobožniga ženskiga spola, ki ima čas in priložnost, se takimu, recimo, angelskimu delu posvečevati, in gotovo jih zmiraj več po tem delu še seglo bode, ko se sčasoma bolje zavedo, zakaj to ni le v njih lastni dušni prid, ampak tudi v čast njih spolu in stanu. Ze v apostoljskih listih se bere od blazih vernih gospá, ki so jim bile v pomoč pri oznanovanju evangelija (Fil. 21. 1—3), gotovo je bila ta pomoč posebno tudi v oskerbovanji reči, ki so bile potrebne za Božjo službo. Nar lepši in nar dražji cerkvene obleke, kakor jih je precej še po mnogih cerkvah iz starih časov, še vselej spričujejo, kako so se nekdanje blage device in naj imenitniše gospe skušale, ktera bi kaj lepsiga ali drajšiga izdelala za Božjo hišo. Celo od kraljic in cesaric se vidi sem ter tje še marsikaj enacih del. Kakor pa je živa vera sčasoma pešala, tako je tudi gorečnost za lepoto Božje hiše sem ter tje močno odjenjevala. Bratovšina sv.

Rešnjiga Telesa pa želi to nekdanjo lepo gorečnost v bogoljubnih in blagih sercih, zlasti tudi ženskih, vnovič obuditi; sej to delo se njih stanu in natori posebno lepo podá; zakaj bi se tudi one po svoji zmožnosti ne vdeleževale cerkvene službe? Ze skorej poldrug tavitent let pred Kristusam, ko je Mozes napravljaj sv. šotor za Božjo službo, so se pobožne žene in device prav lepo obnašale, ker svoj zlat in naj drajši lišp so skup nosile, de se je zamogla Božja služba spodobno napraviti in opravljati. Čimu bi neki dandanašnji ta spol vso lepoto le samo nase obešal in je ne privošil Božji hiši, kamor prav za prav samo gre in se spodobi! K temu pa se mora še opomniti, de nezmerno tratenje predraziga časa za preobilni telesni lišp ne da nič in ne pomaga nič; lepa strežba sv. Rešnjimu Telesu pa obrodi serčno veselje in nar boljši sad za dušo in za telo. Nikar tedaj, de bi same sebe preveč lišpale in oči svetá same nase obračale, zakaj vé niste altar in cerkev; temuč lepsajta mar nevesto Jezusovo, cerkev, altar in njegovo napravo, in v te reči naj se kersanske oči obračajo. To vam bo nestrohljiv sad rodilo, zakaj: „blagor človeku, kateri ima pomoč od Gospoda!“ pravi David: „blagor jim, kateri prebivajo v tvoji hiši, o Gospod! vekomaj in vekomaj te bodo hvalili.“ (Ps. 83.)

Preljubi poslušavci! Tri reči vam tedaj po tem kratkim premišljevanji danes posebno priporočim: Zvesto in bogoljubno uro molite in radi — pa vredno ter pogosto k Božji mizi pristopajte; razširjajte prav pridno bratovšino sv. Rešnjiga Telesa; in kateri so k temu zmožni, naj tudi z ročnim delam bratovšino podpirajo. Plačilo vam za to blago delo ne bo odšlo, ker bratovskih molitev in zasluženj se bote s tem v polni meri vdeleževali. In kako obilne so le-té! Koliko molitev, obhajil, nasprotniga spodbudovanja se godi pri bratovskih Božjih službah, zlasti ako so pridno obiskovane, kakor ravno v Ljubljani. Naj bo Bogu in sv. Rešnjimu Telesu v čast! je pa gotovo, de v dunajskim letnim naznanilu je Ljubljana zavolj obilniga obiskovanja bratovskiga opravila vsim drugim bratovšinam te verste v zgled postavljena. Upamo pa, kakor vse kaže, de bo kmalo kmalo Ljubljana drugim tudi zgled zavolj nagliga razširjanja, ko bodo vidili, ako Bog srečo dá, de bo število bratov in sester v enim samim letu za več tavitent narastlo. Pa to naj ne bo toliko v naš čiselj in hvalo, temuč sv. Rešnjimu Telesu v naj višji čast in našim dušam v zveličanje.

De se pa k vsimu, kar je bilo rečeno, še bolj vnamete, vas k sklepu le še tega opomnim, kako deleč seže delo in djanje bratovšine. Seže v globočino človeških serc, ktere zamore z molitvijo in obhajali ali spreobehnitni ali v dobrim poterdti. Seže med nevernike, krivoverce in odpadnike — do kraja zemlje, kterim zamore s tako obilno molitvijo in pogostimi Obhajili v katoliško vero pomagati; seže tje, kamor ne more ne duša ne telo živiga človeka — namrec unkraj groba med starše, brate in sestre, kterih več tukaj ni, zlasti še med tiste, ki so udje naše bratovšine; seže v mnoge mnoge cerkve, zlasti domače dezele, kterim pomoč deli; seže tje, kamor smé le posvečena roke seči — notri v sveti tabernakelj v čast, hvalo, poviševanje in molitev sv. Rešnjiga Telesa. Amen.

Še nekoliko iz žitljenja Gregorja Kemperle-ta.

(Dalje in konec.)

Naj zdaj narprej opomnim in kar se da določim vzroke njegove boleznin in prezgodnje smerti, ker marsikaj se sliši o tem, in veči del ne pravo. Eni to, drugi uno terdijo in dobro vem, de velikrat iz ne prečistih nagibov, in še si v tem nič reči in dopovedati ne dajo. Velikrat se sliši, ko bi v Alojzjeviši ne bil, ali vsaj ko bi po 8. šoli ne bil

v njem ostal, bi gotovo ne bil še umrl. Na to družiga ne rečem, kakor to, ko bi on v Alojzjeviši ne bil, bi tudi težko bil tak ljubeznjiv mladeneč in tako lep izgled čednosti; sicer pa bi bil morebiti tudi že — in lahko de se pred umrl. Že v prvem spisu sim omenil, de mu je posebno na zdravji škodovalo: njegova nagla rast, ko je v višji gimnazijo stopil, petje in pa sploh njegova velika vnetost za vse, česar se je lotil, in si v tem res velikrat ni telesu potrebne prostosti dopustil. Ali bi pa tega zunaj Alojzjeviša ne bilo? Le še več bi bil imel opraviti, in rastle bi bil — skoraj de — tudi zunaj. In kdo ne vé, kako nevarne so leta rasti za to bolezen, za katero je umrl? Morebiti si vsaki zmed bravcov ve k temu kak izgled povedati. Tudi ni izreja v Alojzjeviši taka, de bi mladost zatirala; lepi vert in vsa snaga, ki se povsod vidi, niso v to pripravni. Tudi ni še nobeden ondi umrl, ali zavoljo njega smertno zbolel; kako de bi ravno on prvi bil. Saj se ne da naše slabo življenje podaljšati, kakor bi hotli; to si je Eden ki ima v vsih rečeh svoje posebne nepresegljive namene, in je pota zase prihranil, in le moliti moramo njegove svete sklepe. Vender pa tudi nočem reči, de bi mu Alojzjeviše nič škodovalo ne bilo, posebno zadnji čas, ko je pri učenji mogel dosti govoriti, in to takim posebno ne stori dobro; še celo rečem, de je to njegovo smert pospešilo, tode k popolnoma zdravju bi mu skoraj ne bila nobena reč več pomagala. V spričevanje tega naj nam sam pové, kakošne so bile njegove persi. Po sedmi šoli je bil pri pogrebu svojiga prijatla V. Brila, osmošolca, in je tam na njegovim grobu pel, gotovo ne veliko, in vender sam pravi: „Pel sim grozno težko, in potem so me dolgo časa persi bolele.“ — Tudi že pred je cez to rad potožil. Ko bi se bilo posebno na to gledalo, bi bilo morebiti se kaj mogoče, pa kdo si bo precej kaj taciga mislil in precej smert natolcoval, če ga persi zabolé?

Ker že od bolezní govorim, zraven telesne omenim drugo, dušno bolezen, ki ga je nekaj časa nadlegovala. Sam jo tako le popisuje: „Hvala Bogu, moja dušna bolezen zmeraj bolj po redkama prihaja. Bojim se je za drugo leto (za 8. šolo), če se spet poverne. Saj veš, kakošna je. Ravno tako je, kakor včasih na velikih cestah, kadar vse polje okoli prah zagerne, in je namesto lepiga zelenja vse kakor v umazanih cunjah oblečeno. Zdaj imam vender čistejši spoznanje in zmeraj jasnejši mi je vse in bolj svitlo. Ko bi ti vedil, kako strašen je ta stan, to je smert v življenji, potem bi vedil ceniti moje veselje in ravno tako tudi mojo skerb v tej zadevi. O ko bi bilo zmeraj tako, kakor je včasih: to bi bilo — to — —.“ Iz tega se vidi, de je bil navadno grozno zbran v molitvi in de je posebne sladkosti v nji vžival, ki jih se popisovati noče. Tudi pravi, de je imel posebne občutljeje v molitvi, ki so ga podpirali in mu moč dajali, de ni opešal, ker brez njih pravi sam, bi bil omagal. Spozná jih tudi za posebni dar Božji in je v skerbí zanje, de bi jih ne zgubil. Spozna sicer, de je nar čistejši čednost in ljubezen, kdar nima teh sladkosti in je vender stanovitna, vender pa de je to pot k popolnamosti. Tudi ni treba teh občutljejev zunaj kazati. V sercu so in tudi v sercu ostanejo, če človek le hoče. Te občutljeje mu je posebno spomin sprejetih dobrot Božjih v sercu spodbudoval in mu ni dal počivati, de bi vedno po višjim ne hrepenel. Zadnji čas je bil te bolezní popolnoma prost.

Na svet je kaj malo gledal, kaj on dela in pravi. Ljubil je vse, ali po ljubezni družih ni hrepenel, in če je kaj neprijetniga čez se slišal, ali vidil, de svet njegovo čednost napak sodi, je bil miren in pravi, „de svet se v tacih rečeh moti, ker nič ne vé, kaj je notranje, čeznatorno življenje, in s tem je vse rečeno.“ De je on svet prav poznal in ceniti vedil, se vidi iz njegovih besed: „Med posvetnim šumam tudi ure tako hitro bežijo in njih sled se nič ne pozna,“ to je, so

brez dobička za Boga in za nebesa. Toliko raji je bil pa pri Bogu kakor med svetam. Tudi med velikimi šolskimi prazniki je bil — le posebni zadržki so ga izgovorili — vsak dan pri sv. maši, in Jezusa v sv. Rešnjim Telesu je vsak dan obiskoval. Ker je po 8. šoli še v Alojzjevišu ostal in zvedil, de bo stanoval ravno zraven kapelice, ki so v nji tudi med letam sv. zakramenti, z veseljem pravi, de bo sam tu, in Bog zraven njega.

Posebnosti ni nikjer ljubil, le v navadnih rečeh je bil zvest. Sam pravi: „Če nazaj v pretekle praznike pogledam, jim zamorem na vse strani dobro presoditi. — Imajo nekaj posebniga, kar še nobeni ne, in vedno mi bodo v spominu ostali. Sicer nisim nič posebniga storil, tudi britkosti nisim bil vedno prost, vender se spreha ja moj duh precej miren po livadah preteklih časov.“ Tako je pisal o tem po sedmi šoli in pozneje ni drugači ravnal. Tudi njegov dnevni red ravno to kaže: naj ga pristavim, kakor ga je imel o velikih praznikih po sedmi šoli: „Ob petih vstanem, do poli šestih se napravim; zutranja molitev, premisljevanje, do šestih; ob šestih grem k sv. maši; do sedmih potem druge telesne potrebe; do osmih sveto branje; potem do devetih učenje in druge potrebne opravila; potem kratek sprehod do poli poldne; potem spraševanje vesti, kratka molitev. Od ene do poli dveh sim prost, potem se do poli štirih učim; na to se grem spreha jat do šestih (sv. Rešnje telo obiskat k sv. Jakopu ali k franciskanarjem); od šestih do sedmih sveto branje, do osmih kaj družiga koristniga delam; do poli desetih potem sv. rožnikranc, potem večerja; dalje večerna molitev, spraševanje vesti itd.

Njegova nar večí moč v čednosti pa je izhajala iz skrivnosti vsakdanjiga življenja. Sam pravi od nje, de „ona uči, kako moramo svet zaničevati in ga vender zraven ljubiti; k temu je sicer velike umetnosti treba, ali kadar se to vé, se že veliko vé — vé se skrivnost vsakdanjiga življenja, in kadar se do tod pride, potem se more proti popolnamosti iti. — Drugi studence te moči pa je bil ta, de ni nikdar rekel, zdaj je zadosti! Vediti je, de nam na zemlji tega nikdar doseči mogoče ni, temveč, če dalje gremo, le se zmeraj delj vidimo luč prave čednosti, ona je neskončna. Tudi ljubi ranjki pravi, de mu je bilo rečeno, le naprej gledati, in tega se je držal. Brez nehanja in z vso močjo je dalje hrepenel, in če bolj se je napajal s sladkostjo ljubezni božje, le bolj mu je bila sladka in le se bolj je hrepenelo po njeni lepoti njegovo serce. Iz tega se dá vse njegovo lepo ravnanje, vsa njegova ljubeznjivost razsoditi in po vrednosti ceniti. Res, zguba je velika, de ga več svojiga ne imenujemo, ali upati smemo, de nam bo Bog pa po njegovih prošnjah nadomestil, kar nam je po njem tukaj dati obetal. Naj bi njegov lepi izgled mnogo posnemavcov našel, tako bo sad obiln, ki ga je v kratkim času na zemlji obrodil. Saj vemo, de nam ni življenja ceniti po številu let, ampak po dobrih delih. Posnemajmo ga in bodimo prepričani, de ni nobena reč ali stvar predraga, s katero si Boga in nebesa kupiti zamoremo.

J. Bonác.

Nase upanje.

Nekiga dne — zlo pred tisuč leti — ko so saracenske roparske trume protile, vso laško deželo v svojo oblast spraviti, pridejo napolitanski poslanci v staniše emirovo (poglarvarjevo), de bi poskusili z njim zvezo narediti. On jih pa še zaslišati neče; prideržuje jih neke dni v tesnobni negotovosti, po tem jim pa dá naznaniti svoj naslednji osobni odgovor: „Naj gredo le nazaj ti ljudje v svojo domovino, naj povedó svojim revnim gospodam, de meni se spodobi skerb za večerne dežele; bom že vedil po svoji volji ravnati osodo njih prebivavcov. Naj se le vernejo in si zapomnijo, de nisim samo Neapeljna z vsim okrogam v pogubo obsodil, ampak tudi mesto tistiga slabiga starčka, ki mu „Peter“ pravijo.“

Malo dni potem, pravi stara pripovedka, zaspi ta neverški knez v stari kapeli, kar neprevidama stopi prednj podoba častitljivega starčka. Emir nejevoljen, de mu spanje motijo, hudo žuga v sanjah, pa — ko bi trenil — se čuti vdarjeniga s palico, ki jo prikazen v rokah derži. Prestrašen plane iz spanja, pokliče svojo stražo, veli preiskati, če ni kaciga Rimljana v njegovim stanisu, ter ga prednj pripeljati.

„Ko so mene našli — pravi dopovedovavic te dogodbe — me peljejo k emiru. „Zarisaj mi, mi zakriči, obraz starca Petra!“ „Ne poznam nikakorsniga Petra.“ mu plašim odgovorim. „Je.“ zakriči zopet emir, „jest menim uniga Petra v Rimu.“ Ko mu pa obraz sv. Petra v Rimu zrisam, pravi: „Prav, prav, sim ga že spoznal, ravno ta je tisti, k me je v spanji smertno ranil, in pa prav takrat, ko sim v mislih delal obris, kako bi premagal vse večerne dežele in pred vsim drugim Rim pokončal.“

Ta stara prigodba ostane vselej resnična in nova; naj stopi na noge sovražnik kristjanske omike, pokončevavec miru, poštenja in življenja ljudstev in narodov, pod katerim imenom koli si bodi, vender posebno le na sv. Petra, na papeža, njegoviga naslednika, namérja svoje serdite, vedno ponavljane napade; na pokončanje katoliške Cerkve, njene oblasti in moči, njene svobode, misli sovražnik med drugimi skritimi nameni.

Pa naj pride poskušnja, kakorsna koli hoče, nad sv. prestol v njegovi stiski; naj se združijo grozovitost, slabost, nezvestoba, kakorsne koli si bodi, de bi ga zaničevale, obropale, ponizale: vender le on djansko gospoduje čez vso silo in čez vse zvijače; palica slabiga starčka verže ob tla vse osabne nasprotnike sv. Cerkve; sv. Peter smertno rani sovražnike Gospodove in človeškiga rodú. Obljuba Jezusova: „Ti si Peter, to je skala, na to skalo bom zidal svojo Cerkev, in peklenske vrata je ne bojo premagale,“ ostane nepremakljiva vekomaj. Priča tega je zgodovina katoliške Cerkve skoz več kot osemnajst sto let. Up katoličanov tedaj tudi v sedanjih žalostnih časih pri vsih homatijah in prekucijah, pri vsih stiskah in preganjanji sv. Cerkve in njeniga vidniga poglavarja, če bi bilo tudi viditi, de je vse prekucjeno in zgubljeno, ne more, ne sme pešati, ni postavljen na pesek, ampak na oblubo Jezusovo. (Missionsbl.) J. B.

Misijonsko.

(Dalje.)

V tem ko iz letnikov Marijne družbe sem ter tje kake naznanila dajemo, dobivamo skorej neprenehama pisma od misijonarjev samih, ki nam imenitniši reči tega naznanujejo, kar prihodnji letniki obsegajo.

Ravno smo dobili prav obsirni 9. letnik z Dunaja, ki obsega dogodbe srednje-afrikanskiga misijona od 1. majnika 1859 do poslednjiga mal. travna 1860. Ta letnik obsega, kakor g. pisavec pravi, zadovoljive in manj vesele naznanila. Pri obojih se mora ponizno spoznati viksi vlada in brez utrudjenja prositi visoka Varhinja tega misijona, de naj bi svojo mogočno milost obrnila na misijonske trude in na uboge zamurce v njih nesrečni dušni temoti.

V začetku opozornijo nove naznanila, kako je na odbo-rovo prošnjo ter posredovanje avstrijskiga ministerstva in velikiga poročnistva v Aleksandriji popotvanje misijonskih mladenčev zljajšano; na prizadevanje poslanca Prokesa v Carjigradu pa je gosp. provikar Kirchner od turške vlade zopet dobil s sultanovim pismam (fermanam) za srednje-afrikanski misijon pravice, ktere so bile z gosp. Knobleherjevo smertjo ugasnile itd.

Nadalje je omenjeno popotvanje g. Kirchnerja iz Evrope skoz Carjigrad v Aleksandrijo in Selal, kjer je egiptovska vlada 15 feddanov (do 8 oralov) zemlje za vstav misijonu zastoj dovolila. — Misijonsko poslopje v Hartumu,

kakor je bilo določeno, bo avstrijskimu poročniku v varstvo zročeno, mu nektere sobe v rabo dopušene, druge pa za brambo misijonske lastine odmenjene in za popotne misijonarje prihranjene. Vert je za 4200 piastrov (420 gold.) v najem dan. Katoliška občina bo pa v ondotni kapeli ob obiskovanji misijonarjev zamogla svoje verske dolžnosti spolnovati. — Katoliška občina v Hartumu je poslednji čas dobila svoje prostorno in čedno pokopališe, h kterimu je leta 1858 umerli hartumski poglavar, Arakel-bej, v poslednji volji lep znesek odločil. Ondi se ima tudi čedna kapelica napraviti. Pokopališe obsega košice vsih že umerlih misijonarjev; na vsaki grob pride kamen, in vsako leto vsih vernih duš dan bo ondi v misijonski cerkvi opravilo za vse pokojne. Ravno ob tistim času se bodo namreč misijonarji tam mudili.

V proscencu letasnjiga leta je g. provikar s 4 roko-delci in 7 zamurskimi fantiči zopet iz Hartuma odjadrat. V 4 dneih so bili pred pušavo, kjer naš rojak, ranjki g. Milharčić, počiva. Pri ti priloznosti so njegov grob ozaljšali; djali so nanj kamen z napisom, ki je bil v Hartumu narejen; zamurčki pa so pisane kamnice po pušavi pobirali in gorečimu misijonarju pomenljive znamenja in lepотиje (mozaike) na grob delali. Po dosti težavnim popotvanji skoz pušavo pridejo čez nekako pol mesca v Šelal, kjer so vse misijonarje vesele in zdrave našli. Ker so pa turške vradnije zoper misijonsko pridobljeno posestvo pritežnosti sple-tale, se je g. provikar mogel zopet v Egipt podati in je v god Marijniga oznanjenja v Kairo prišel, kjer je ravno avstrijskiga poročnika Šreiner-ja iz Aleksandrije dobil, in z njegovo pomočjo v kratkim vse zadržke zastran podarjeniga posestva pri egiptovskih vradnijah odpravil. (Dal. nast.)

Kader žalost do verha prikipi, se veselje že glasi.

Zapisal M. P.

Podmojster krajač mnogo širociga svetá obhodi za delam, se vseli na Nemskim in se svojiga zanata *) na lastno roko loti. Pa kdo je poznal noviga krajača?! Nihče mu ni donesel dela; in mošnja, ki jo je bil še kot podmojster s posebno varčnostjo nekoliko napolnil, se je jela prazniti. Kmali je pošla vsa prihranšina, in zdaj se je vnožalo do dobriga ljuto uboštvo, ki je iz začetka le silne zadrege pretilo. Premišljevaje, kako bi bilo moč pomagati iz siromastva sebi in svoji premili družinici, sprogi in edinimu detetu, se je dokajkrat vnožal, nikdar pa ne v taki meri, kot eniga dne, ko je bila sila čeznavadno velika. Soproga namreč mu je bolestna ležala; revščina, prevelike skerbi, tuga, — vse to in še mnogo družiga je bilo izvirek bolezní, hčerka pa je milo milo solzice prelivaje jedla zadnji koscek suhiga kruhka poleg bolne matere. Bilo je že pozno v noč, ko pogleda krajač otožniga serca skozi okno, pa noč je bita silo temna in burna; lilo je, ko de bi se bil oblak pretergal, in hud vihar je skušal svojo besnost ob voglih borne hiše. Iz globočine potertiga serca obupno ponavlja: ni pomoči! ni pomoči! Zadnjič pa se oberne v mislih k Bogu, zakaj terdno zaupanje Va-nj mu je vedno še sladko nado rešenja lilo v tožno serce. — Kar poterka nekdo, nekako tiho po stopnicah pridši, na vrata, in mož temen v obličje stopi v sobo, medlo razsvitljeno, pred zamisljeniga krajača. Kdo je bil? — Iz bližnje gostivnice streže, ki je delo donesel; kajti oglasil se je bil tujic pri gostinčarji in hotel še tisto noč par hlač dodelanih imeti. Nagovori tedaj rokodelca, če si upa še nocej dodelati hlače iz dragoceniga sukna za visociga gospoda? Ne modruje dolgo, kaj bi bilo storiti, temveč obljubi ves razveseljen, de hoče delo ob pravim času in po volji doveršiti. Streže

*) Rokodelstvo; zanat je arabsko.

mu pri odhodu še priporoča, varnimu biti, rekoč: de si ne upa dela mojstru-skazu v roke dati.

Celo drago noč se je mož prav pridno ukvarjal s šivanjem. Na jutro je delo dognano ter ga nese tujimu gospodu. Tujcu je bilo delo jako všeč in ga dobro plača; ker so pa revnimo delavcu veselja debelo brade lica polivale, ga jame gospod popraševati zastran raznih reči, ter zvé med drugim njegove silne potrebe in slabe okolišine. V serce se mu smili; obljubi mu zatorej, de mu hoče dela dovelj dobiti, nekaj pri gospódi, nekaj pri družih bogatih in blagernih ljudeh. In v resnici ga je imel odsihdob od vsakod toliko, da ni več trebalo stradati ne njemu ne družinici.

Nepozabljiv pa mu je bil ves čas njegoviga življenja tisti trenutik, ko je globoko k Bogu zdihoval: ni pomoči! ni pomoči! molil in ne vedil, kako blizo de je Božja pomoč. — Bog pamaga!

Pogovor dveh protestantov od Lutrovih nauk.

Poleg nemškiga. — Spisuje Marešič.

Drugi pogovor.

Od češenja podob.

Bogoljub. No prav je, de si prišel, Vilko, — dobro jutro, Vilko!

Vilko. Dobro jutro! mogel sim priti, zakaj celo noč nisim nič spal, zmirej mislim, sv. Duh je učil Lutra, in kar sv. Duh uči, ni nikakor laž.

B. Veruješ tedej, de je sv. Duh Lutra učil, kako de naj vero prenareja?

V. — De, to verujem in vsi Luterani z menoj.

B. Je tedej sv. Duh Lutra zvolil, de naj vero prenaredi in resnico sopet na dan spravi?

V. Je; in . . . ?

B. Zatorej si moramo misliti, de to, kar je Luter ob času prenarejanja učil, ni nikakor laž, temveč je bila gola resnica; — kaj ne?

V. — Res de, stokrat res, ne vprašaj me nič več tega, pokaži mi prvi zvezek teh knjig.

B. Tiho, stari; tū imaš prvi zvezek, odpri ga, in povej mi, kje in kdaj de je bil natisnjen.

V. Kaj ga še nisi bral? — V Jeni leta 1560, pri Donatu Rihcenbain-u. . . . Oho! tukaj je tudi podobica: kaj je to podoba rajneiga Lutra?

B. Je — ; . . . in . . . ali nič ne zapaziš na podobici?

V. Me hočeš spet v besodi vjeti?

B. Povej mi, kaj bi ti gospod pastor rekel, ko bi te pred križem klečijočiga naletel?

V. Šembrano bi me oštel, me imenoval malikovavca, papežuha, še bi me ne pustil k božji večerji.

B. Vidiš na podobici našiga učeniga Lutra, malikovavca, papina, kako pobožno roke kvisko skupej derži, in pred križem kleči?

V. Oj! papir je poterpežljiv, tiskar jo je v bukve vrnil. Ta podoba je zoper Lutrov nauk.

B. Bral si, de so bile te bukve natisnjene v Jeni, ki je zmed nar imenitniših mest Nemčije, v mestu, v katerim je preimenitno vseučiliše, in sicer po Lutrovi smerti. Tiskar je bil gotovo Luteran, in ko bi bil on zoper nauk takšno pobobo v knjigo vtaknil, in v tako imenitnem mestu Lutra kot malikovavca kazal, bi ga bili gotovo pastorji in mestna sodnija po perstih nabili; misliš de ne?

V. Lutrov nauk je resnično zoper podobe. . . .

B. Odpri tretji zvezek, stran 38. b, beri, kaj je Luter v letu 1525, tedaj 8 let po začeti prenareji od podob pisal?

V. Tu je: „Krucifiks (križ) ali podobico kakiga svetnika imeti, ni prepovedano, Vi podoboteptavci skažite drugači!“

B. Beri zdaj v drugim zvezku stran 102. a, kar je on leta 1522 pisal.

V. „Podobe imeti ni greh, sej je Bog v stari zavezi zapovedal, brončeno kačo obesiti in kerubine postaviti, le prepovedal je, podobe moliti.“

B. Vidiš, kako Luter po svetim pismu govori, on ne prepoveduje podob imeti. Beri tu le v tretjim zvezku stran 39. b.

V. „Smemo altarje in posebne kamnje postaviti, in to ni zoper Božjo zapoved, de jih le ne molimo, mi morajo rogovileži zoper podobo križaniga Jezusa ali Marijno podobo pustiti.“ — Oj, Bog mi prizanesi! Po Lutrovi besedi so podobe Marijne, ktere sim že tolikokrat podobe malikov imenoval, tudi dobre?

B. Beri še stran 39. b.

V. Že imam: „Dobro vém, de Bog hoče, de naj njegove dela poslušamo in beremo, posebno terpljenje Kristusovo. Če Kristusovo terpljenje berem, se mi v sercu naredi podoba moža, kteri na križu visi. Če ni greh, temveč je dobro, de imam Kristusovo podobo v sercu, zakaj bi bil greh, če bi imel to podobo pred očmi?“ . . . — Tudi imamo križe v svojih cerkvah, pa jih ne molimo.

B. Meniš, de jih katoličani molijo?

V. To si že večkrat slišal in vidil, de katoličani pred podobe pokleknejo in jih molijo.

B. Vidil sim že, de pokleknejo; Luter je tudi pokleknul, in tako je posnemal Kristusa, kteri je klečé molil. (S. Luk. 22, 41.) — Po izgledu našiga Zveličarja so klečé molili sv. Štefan, aposteljna Peter in Pavel (Djanj. Ap. 7, 59; 9, 40; 20, 36; 21, 5), in gotovo tudi drugi aposteljni. Po tem lepim zgledu so tudi prvi kristjani klečé molili: za to se dandanašnji katoliki klečé molijo, rad bi le vedil, zakaj protestantje tako ne molijo? — Slišal sim tudi, kako je neka stara ženica našimu prijatlu Kristjanu odgovorila, ki jo je dražil, de ona križ moli, kadar pred njim kleči.

V. Tako! Mu je dobro odgovorila?

B. Gotovo dobro. Žena pravi: „Vsaka stara katoliška be-ráčica, če tudi nima nič več las na glavi, in nobeniga zobá v ustih, ti more povedati, de katoliki podob ne molijo; ti moraš tedej biti norec ali butec.“

V. Preveč zarobljeno je bilo.

B. Od naše strani je pa tudi nesramno, de katoličanam zmirej očitamo, de podobice molijo, ko vender katoličani z nami terdijo, de bi bila velika pregreha, celo malikovanje, ko bi kdo podobe molil. Podobe imeti ni napčno, pravi naš veliki Luter, še pravi, de je dobro in zveličavno. De resnico govorim, daj sem knjigo, ki je tam pri čeruilniku. Lutrova knjiga je, v Jeni 1572 natisnjena; beri iz njé, in vidil boš, kaj je Luter velikonočni praznik od podob pridigoval.

V. Tu je le, mislim . . . de. „Dete Jezus se obrazuje, de na kači stoji. Vnanja podoba je in neotesana, vender kaže na obljubo, ktero je Bog Adamu in Evi dal, de bo seme iz žene kači glavo sterlo. — Mozes postavi v pušavi bronasto kačo, in kdor jo pogleda, je vpika ognjenih kač ozdravljen. Lej, kako to Jezusa na križu ljubeznjivo pomeni, po besedah Jezusa samiga (Jan. 3.), zakaj kakor so bili judje, kteri so brončeno kačo pogledali, smertniga vpika ozdravljeni, tako bodo ozdravljeni hudičeviga vgriza tisti, kteri na križ povisaniga Zveličarja pogledajo in vanj verujejo. . . . Zato so podobe dobre, de se kaka obražena reč v spominu ohrani. . . . Podobe tudi še v to služijo, de priprosti človek oziraje se v podobo se lože hudičevim psicam ubrani, ktere ga od resnice hočejo odverniti.“

B. Bog ga živi moža Lutra, ki od podob tako lepo piše, in ki upa, kakor si bral, de mu zatiravci podob kriz

in Marijino podobo morajo pustiti. — Ali ne derži Luter bolj s katoličani, kakor z nami Luterani?

V. Res je; — vender Luter, ko prenarejavec vere, ni molil podob?

B. Molči že od tvojiga moljenja, če ne, pokličem uno staro ženico, ktera je našimu Kristjanu lepo odgovorila. Pogledj tu-le katoliški katekizem za mladost, prav umevno je pisano, de le Bogá morajo moliti, pa nobene druge stvari ne. Lej, stricek, tako se katoliški otroci uče.

V. Papežniki imajo pa tako veliko zaupanje na podobe, ko de bi djal, de jim podobe pomagati zamorejo.

B. Toliko zaupanje imajo, kakor so ga judje imeli do brončene kače. Ta brončena podoba ni ranjenim pomagala, temveč vsa pomoč prihaja od Bogá, Bog je le hotel s tem, de je dal kačo narediti, oči in serca Izraelcov na se obrniti. Tako se katoličani obnašajo, verujejo in spoznajo, de le od Boga vsa pomoč pride, pa ko na podobe gledajo, ložej na živiga Boga mislijo.

V. V vsem prav ti ne morem dati; sej verujejo, de jim zamorejo svetniki pomagati.

B. Odgovor na to bova drujkrat brala v bukvah našiga Lutra, le vprašam te še, kaj je terdil Luter od podob?

V. Me sopet hočeš v sramoto spraviti? Luter je besedo z besedo in v djanji terdil, de katoličani imajo prav, ko podobice imajo.

B. Če imajo katoličani po Lutrovih besedah prav, de podobe imajo, pa mi nimamo prav, ko jih zametamo. Pri nas Luterancih je prava zmešnjava; križ, Jezusa, obrazujemo, in še kaj družiga, in pravimo, de vse podobe zaveržemo. Res smo brez glave!

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. V 287. Laib. Ztg. se bere:

Blagim prebivavcam Krajnskiga in njegoviga glavniga mesta.

Kolikor težji se ločim od prebivavcov dežele in njeni-ga glavniga mesta, med kterimi sim toliko srečnih let preživel, toliko bolj me žene, v ti za me tolikanj mило ganljivi priliki z Vami vsimi serčno posloviti se, in prosim Vas, tudi v daljini mi svoj prijazni spomin ohranite, ter bodite prepričani, de tudi jest Vas ravno tako v naj pri-serčnišim in hvaležnim spominu imam, ki ste mi tolikokrat svojo častivno dobrovoljnost na znanje dajali in me s svojo zaupljivostjo tolikanj osrečevali.

V Ljubljani 13. grudna 1860.

Gustav grof Chorinsky l. r.

c. k. poglavar na Moravskim Šleskim.

Iz Ljubljane. V kratkim pridejo na svitlo „postne pridige“ in „križev pot za duše v vicah.“

Z Gorenskiga 12. grud. Blagi gospod! „Gegenwart“ priporočuje o novem letu na vso moč Slovincam; mislil sim jaz sostavek silaciti zastran tega, pa zdaj ne utegnem. Zasluži namreč ta list, de bi spodrinil med nami vse judovske liste.

Pristavek. Enako priporočilo zasluži tudi „Volksfreund.“ Pomniti je, de oba ta lista se posebno goreče potegujeta za Slovane, ki so moška in poštena podpora avstrijskiga prestola.

Iz Gorice. (T-ski). Začel se je nagibati k svojimu koncu tudi adventni čas. Blezo vam bo drago, de vam kdo dopisovavcov naših piše vsaj kej o naših mestnih adventnih pohožnostih. Pač spomnim se, de sim nekđaj slišal nekoga pripovedovati mi o slovesnostih, ki jih ta čas imate pri vas v Ljubljani; namreč, kako de se Matere Božje oltarji vedno bolj zaljšajo, z lucmi obkladajo, ginljive pesmi odpevajo itd. Njej v čast in hvalo, ki je Mati blažena našiga Zve-ličarja. Od tolko slovesnost v našem mestu ne vemo ravno. Pri nas se obhaja advent mémo drugih letnih časov le s tem razločkam, de se pri navadni prvi sv. maši z izpostavljenim presv. Rešnjim Telesam tudi prepeva z org-

lami, kakor sicer čez celo leto ob nedeljah in praznikih, kaka slovenska pesem, se vé de sedaj k časti Božje porodnice. De tukajšnje slovensko petje ni tako mično kot po vaših cerkvah ali sploh pri vas po Kranjskim, si jo lahko mislite, ako prevdarite vse naše okolišine, in ako veste, de nam manjka sploh domačih organistov kot pev-cov, kterim bi bilo slovensko petje posebno pri sercu. Ve-likokrat moramo biti zadovoljni, ako nam kaki vdinjan Lah slovensko pesem odpeva, Lah rečem, ki slovensko čitati ali petje popačeniga goriškiga slovenskiga le po malim umé. Tudi v tej reči se naše upanje na prihodnost opira. De bi bilo skorej kaj!

Še nekaj. Od marsikoga slišimo, dè bodo v malo mescih beli dan zagledali novi ogovori, ki jih je spisal in blezo tudi tisku že izročil nek slovec govornik naše nad-škofije. Kteri so rokopis v rokah imeli in ga prerešetal, pravijo, de so kej izverstni po duhu in po besedi. Pride naj nam omenjena knjiga na svitlo, kadar koli si bodi, prej ali poznej, mi se je veselimo kot vsakiga slavenskiga dela, ki množi naše slovstvo domače, toliko več pa pridigar-skih bukev, ker olikujejo in urijo v slovensini po djanski poti ne samo duhovskiga, v nji še prešebkiga, ampak tudi prosto ljudstvo, ako se mu v véži Božji Božja beseda raz-klada v čistim in lepim domačim jeziku. In tako bi moglo biti, saneta sanete tractanda sunt.

Razgled po kersanskim svetu.

Judovski dunajski listi zopet katoličane prav prid-no kersanski, to je, zoperkersanski nauk učijo. Zlasti jih zdaj zopet tisti „konkordat“ ali cesarjeva pogodba s papežem močno v oči peče, in z veliko silo se zoper njega pertijo. Kdor je tako moder, de se mu hoče iz judovskih listov kersansko katoliškiga nauka učiti se, kdo mu more pomagati, ako ga ti ben — rabiti v judovsko shodnico tako čeversto za seboj potegnejo, de več iz nje ne more?

Tridenški škof, Jan. Nep. žl. Tschiderer, je 5. t. m. umrl.

V Zagrebu je bilo 13. t. m. v stoletni spomin naro-dovniga pesnika Andreja Kačić-a v pervostoljni cerkvi duhovno opravilo. Kardinal viksi škof so pontificirali in mil. škofa Strosmajer in Soić sta stregla. Na privoljenje kardi-nalovo se je list in evangelij po horvaško pèl. Slovesni ogovor je imel v. č. zagrebški korar g. Jož. Marič. Svittli ban in družniki banskiga sveta so bili v narodovim oblačilu pričujoči. — Deviški pevci so pač take časti vredni.

Družba sv. Štefana na Ogerskim je letos 227.000 iztisov bukev izdala.

V Hodoninu na Moravskim je bila 19. u. m. kersena 35letna judnja, ki je dobila ime Franciška.

Rimsko. Sv. Oče so s pismam 31. u. m. družbo sv. Petra, ktere udje dajo milovšino za sv. Očeta v sedanji sili, povzdignili v bratovšino in ji dodelili popolnoma odpustke v godove: sv. Petra in Pavla, sv. Petra stol, in sv. Petra ketine, in zraven tega tudi več nepopolnoma odpustkov. Mati bratovšina je v Rimu, s ktero se morajo podružnice skleniti, kjer se koli napravijo.

„Giornale di Roma“ 5. grud. naznanuje de je že čez dva milijona rimskih tolarjev darov in veliko pisem verne vdanosti sv. Očetu poslanih.

Za Rim se čezdalje bolj bližajo dnevi poslednje britkosti, ker zdej je vse tako obrnjeno, de hočejo mesto izstradati in s tem sv. Očeta prisiliti, de naj se v pogodbe z roparji poda. Napoleon, od Emanvela za mešetarja naprošen, je mende svetoval to le: Viktor Emanvel naj obderži kakor papežev namestnik (vikar) odvzete okrajine, spozná papeževo viksi oblast nad njimi in papežu tribut plačuje; od Francozov posedene okrajine naj papežu neposredama osta-nejo. Viktor Emanvel pa mende tudi s tem ni zadovoljin; on hoče vse cerkvene deržave in Rim. Sv. Oče pa se v

take pogodbe in mešetarije ne podajo in se podati ne morejo, ker posestvo je lastina vesoljne sv. Cerkve. Zavoljo tolike stanovitosti Kristusoviga namestnika so rovarji zmirej bolj razdraženi, kar za živež v rimsko mesto gre, pod silo veliko cestnino devljejo, tako je draginja čezdalje večji, v mestu — se je bati, bo nezadovoljnost vstala in poslednjič punt, in pa tolikanj ložej, ker je že k temu marsikaj truhljeniga, pripravljeniga in podkurjeniga, zlasti je mende mladost z rovarskim duham močno navdana. Dostikrat žugajo, de bo Napoleon svoje vojaštvo iz Rima vzel; vender ni lahke misliti, de bi tako premeteni sveder tako imenitno mesto iz rok izpustil. De si krivoversko anglikanstvo k temu brado oblizuje, ko katoliške vlade s svojim lastnim Očetam tako delajo, in de nesrečne rovarje hujska, je lahko zapopasti, zakaj kakor lakomneža Napoleon in Viktor Emanuel po persti in zemlji hlepita, tako hlepi sovražno krivoverstvo naravnost po nevesti Kristusovi, de bi jo požerlo. Torej je mende že pred nekaj časam mogočni angleški dnevnik „Times“ (r. Tajms) Napoleona dražil, de naj pot Henrika VIII. zoper Rim in katolištvo nastopi. Kolikor obilniši in močnejši pa so sovražniki zoper sv. Cerkev, toliko slavniši bo njena zmaga.

V Rimu je glas, de mislijo Bulgari v katoliško Cerkev se poverniti, obudil veliko veselje. Govorilo se je, de bodo sv. Oče Bulgaram poslali kosti sv. Cirila iz cerkve sv. Klementa v Rimu kakor zastavo njih sprave sv. kaloliško Cerkvijo. Slišalo se je tudi, de ima priti bulgarski odbor v Rim.

Na Neapolitanskim so neprenehama upori zoper roparskiga kralja Emanuela in Sardinice, iz česar se očitno razodeva, koliko je tisto razvpito glasovanje za sklenitev s Sardinijo ceniti. Ljudstvo se vzdiguje po veliko krajih za svojiga praviga kralja Franciška II., in če jih tudi roparji streljajo in zapirajo, jih s tem še bolj dražijo. — Vikši škof v Rosani je zapert, ker je duhovstvu svetoval, celo ne glasovati, ali pa z „ne.“ to je, zoper zedinjenje s Sardinijo. Kardinal nadškof iz Ferme v cerkvenih državah je še zapert v Turinu. Napolitanska nadškofa iz Sorrente in Redže (Reggio), škofje iz Kastellamare, Bovina in Tunisa (i. p.) so pri jezuitih v Klankardi (Clancarde) na Francoskim. Kardinal vikši škof napolitanski pa se je u. m. na svoj sedež povernil in je bil od ljudstva in duhovstva s toliko častjo sprejet, de je vlada vojaštvo poslala, de naj bi nadaljne poslavljevanje odvracevalo. Sliši se pa, de rovarji kardinalu zopet zaderge spletajo.

V Neapeljnu je beračenje po ulicah policija prepevedala; berači, ki ne morejo delati, bodo v ubožnice sprejeti. Kako in kaj de bo z zamurskim vstavam, ki ima čez 50 rejencov, in se je z milovšino prehranil, je vprašanje.

Francosko. Neka smerkova kujizura, ki se je pred malo časam na Francoskim zlegla, bi rada Napoleona celo papeža naredila, to je, Francosko od papeža odtergala in v razkolništvo zapletla, kakor je na pr. na razkolniškim Rusovskim car ob enim tudi njih duhovski poglavar. Naj že bo Napoleonu za tako papeštvo mar ali ne, nekatere djanja kažejo, de bi se to ne dogodilo tako lahko, kakor morebiti rovarji mislijo. „Armonia“ ima od zanesljiviga dopisovavca naznanilo, de je pred nekiga škofa prišel nekak poslanik kateri je nekoliko mel, potlej pa naravnost škofa zagotovil, de kardinalski klobuk dobi (se vé de ne od papeža); ako nekoga škofa posveti, ki ga sv. Oče ne poterdi. Škof nekoliko časa kakor pomišljuje, poslednjič odgovori: „Ponudbe kardinalskiga klobuka ne gre zametovati; ker pa od mene za to nasprotne službe išete, moram to reč dobro prevdariti. Pridite jutri ob 9 zjutraj, in vam bom odgovoril.“ Poslanik gre ves zadovoljin s svojo napol-zmago in nar boljšiga pričakuje. — Škof pa neutegama piše mnogoterim imenitnikom v mestu, tudi prefektu, sindiku itd., ter jih prosi, de naj drugi dan ob 9 k njemu pridejo. Vsi pridejo v obiskovalno sobano; tudi poslanik stopi vanjo in sterini, toliko

ljudi tukaj najti. Škof zdaj začne zboru cesarjev svet pripovedovati, potem se oberne k poslaniku in reče: Naznanite cesarju, de v njegov predlog nikolj ne bom privolil, ako bi me tudi hotel obesiti dati. In svest sim si, ako tudi pred vsakim škofovskim poslopjem vislice postavi, bi na vsem Francoskim ne našel treh škofov, ki bi se dali v to rabiti, de bi abbéta—M. posvetili. Rečem, ne eniga ne najde, kateri bi bil k temu pripravljen.“ — Kakor strela so te besede moža zadevale; bil je tako pretresen, de ga je mogel eden pričujočih za roko k vratam peljati.

Drug škof je razposlal okrožnico do vernih; prefekt škofa pokliče na prefekturo, de bi zavolj te okrožnice neko zročilo prejel. Prelat je bil ves voljan za poročnikam iti, le samo de mu reče: „Poterpite malo, de se škofovsko napravim.“ Poročnik pri teh besedah debelo gleda in meni: to se vender ne spodobi, v pontifikalni obleki v vradnico hoditi; sej de lahko v ti opravi pride, v kateri se ravno znajde. Tode škof odgovori: „Ne, ne! spodobi se, de v škofovski opravi s škofovsko palico in mitro tje grem; prefekt hoče škofu govoriti in ne mestnjan J. J. Čaka me namreč ena gorka, kako naj pastirske liste pišem, take pišejo pa škofje in ne vsakdanji mestnjani.“ Vradnik, se iz zaderg izmotati, reče, de njegovo naročilo ne seže tako deleč, de hoče torej svojimu predniku to naznaniti, in potem priti povedat. Hiti k prefektu s tem čudnim naznanilam. Le-tá v Pariz telegrafira, in odgovor pride, de naj to reč pri miru pustijo. — Enake dogodbe bodo pač rovarje prepričale, de se na Francoskim ne bo dal kar na vrat na nos kakoršin koli hlačman za papeža vrniti.

Na Angleškim je bila že v grudnu lanskiga leta napravljena družba za darove sv. Očeta, ktera si poslednji čas v ta namen še bolj prizadeva; vsi angleški škofje so pomoč obljubili. Celo iz jutrove Indije so prišli darovi; neki polkovnik je bil med svojimi častniki zbirko napravil in je 208 gold. poslal v London. V novim Jorku so sicer za Garibalda nabrali nekatere 1.000 tolarjev, za papeža pa 624.000 gl. Juzno-amerikanski škofje so 300.000 tolarjev v Rim poslali.

V Danimarki sta v katoliško cerkev prestopila: baronovka Lövenskioldova in njen vnuk Hermann zl. Lövenskiold, iz visokiga zlahtništva. Baronka je prav bogata in že v visoki starosti, toliko pomenljivši torej njena povernitev v pravo Cerkev pred smertnim pragam.

Družba sv. Detinstva je leta 1859 in 1860 dobila 1.391.000 frankov zbirke. Ta družba je od vel. serp. 1858 do vel. serp. 1859 v sami apostoljski namestni severozahodnjim Sušven-u na Kitajskim 103.262 zaverženih otrok pobrala in kerstila; v drugi namestni tudi v enim letu njih 60.203; v neki tretji 14.960.

Škofijska cerkev v Boston-u, v severni Ameriki, se podira in jela se bo na njenim mestu večji zidati. — V Šikagi, v severni Ameriki, je bila 26. vel. serp. posvečena cerkev v gotiškim zlogu, ki za 5000 ljudi prostora ima. — V Cincinatu je v god sv. Franciška (4. kozop.) 6 sester prejelo redovno oblačilo v franciškanski cerkvi; — prvo enako opravilo tega reda v severni Ameriki.

V Laponii na severu je ze sem ter tje precej obilne kupce vernikov, kjer leta 1854 se eniga ni bilo. Na ravno nasprotnim delu zemlje, v zahodnje-avstralskih pustinjah imata 2 benediktinarka obsirni škofii, kjer sta se bila leta 1846 zgolj sama vstanovila. Zmed ondotnih divjaških otrok so že trije rejenci v Rim poslani, de bodo ondi izsolani. — Na Zandvihovih otokih so bile poslednjo dobo tri cerkve prav slovesno posvečene. — Prebivavci otoka Futuna, ki so bili l. 1837 še človekozerci, in kjer je misijonar Chanel (Šanel) častiljivo marterstvo terpel, so vsi spreobrnjeni in izverstni v pobožnosti in čednosti. — V Indii se je od l. 1845 do 1860 število apostoljskih namestnij od 6 do 17 narastlo, tedaj je v 15 letih skorej trikrat veči. — Na otoku Pondichery je bil l. 1825 le škof, s misijonarjev

in 4 domačinski duhovni; zdaj je 42 misijonarjev in 12 domačih duhovnov. Takrat je bilo v mladenšnici le dve kôpi rejencov; zdaj je v eni mladenšnici 200 mladenčev, in v drugi njih 80, in k temu še semenišče za bogoslovce in modroslovce, in naprava za domačinske usmiljene sestre, 2 sirotišnici in 2 ubožnici, tiskarija za bukve v tamuliškem jeziku, in lepo število cerkev in kapel je zidanih. (Christl. Pilg.)

Severo-amerikansko. Neki protestanski list v Ameriki med drugim piše: „Ko od nevarnosti v novim Orleansu govorimo, ne smemo pregledati delavnosti, katero katoliška Cerkev razodeva. Ne le de je stoljne cerkve in kapele postavila, ampak tudi v predmestjih in povsod zaklada velike poslopja in nove cerkve brez vsake podpore od države. Po potrebah zmnožuje kat. Cerkev svoje sirotišnice, pribežališa in šole . . . Njih ženski misijonarji, to je, usmiljene sestre, opravljajo očitne bolnišnice, in imajo bolnišnico, ki je njih lastina. De bi moč protestanskih časnikov slabili, dajejo na svitlo katoliško zgodovino, napredke in učenje svoje cerkve v malih spisih, kateri so živo pisani, in jih zastonj med vse delé, kateri jih hočejo. V obiskovanji posameznih rodovin, v učenji mladosti katoliški duhovni protestante deleč presegajo. V Jesserson-city so katoličani pričeli duhovsko semenišče, katero bo imela veliko pomenljivost, kakor je znati . . . Od zora do desetih je gnjet hodečih v katol. cerkev in iz cerkve v veliko sramoto protestantov. Ako to tako ostane, bo zmaga pri katoličanih. Lastnost njih delavnosti, osebna moč (vpliv), gorečnost in pobožnost katoliškiga duhovstva jim odpira pot k srcem protestantov.“ — Iz mnogih strani sveta se tako kaže in razodeva, de pri vsim preganjanji od katoličanov in nekatoličanov katoliška vera ne peša, ne hira, ne manjša; ampak se oživlja, rase in se razširja, — če ne pri nas, pa drugod.

V spomin

za apostoljski Sedež in katoliško Cerkev

v četi sv. Očeta

PADLIM JUNAKAM

1860.

Pevec! poj junakam pesem milo,
Brenkni v liro vbrano svojih strun.
De ime se hrabrih bo slovalo;
Vsmertil jih hinavski je gerdun.

Čoln kersanstva prosto, mirno plava,
Pij deveti ga kermilijo;
Krepko veje mu miru zastava,
Jasno se ozira nanj nebó.

Temni pa nenadama oblaki
Se prikažejo sovraznih trum.
Černijo ga migljeju enaki,
Čolniku ne vpade pa pogum.

Besni tmine dražijo vetrovi
In pošasti z dna peklenskiga.
Proti čolnu de proté valovi
Zgubo stolja apostoljskiga.

Val za valam kruto se vzdiguje,
Blíže tira ga hudobna moč,
Meje ozje se krog njega snuje,
Oviraje hrabrih mu pomoč.

Huji se valovja je šumenje,
Ze v pozíbi mala je pošest;
Divje pljuska clo na čola tuljenje,
De svojosti čolnik ni si zvest.

Kteriga le koli bi kristjana
Ne presunil gajus brezbožnih djanj!
Kterih moč krivici skrivno vdana
Poznim vnuкам bo predmet grajanj.

Djanja zoper prava so človeške
Z jasniga nje trešle iznenad;
Segal clo v naredbe je nebeške
Stolja apostoljskiga napad.

Ne samo kersanstva se odmeva
Silovitosti goreči glas,
Tudi krivovercov razodeva
Nejevolje občutni se izraz.

Sej človeško in nebeško tare
Božjeropni blago vse rovar,
In z nogó teptá pravice stare,
Vsimu svetu presveté vsigdar.

Slišati nezgode strašne take
Stolja rimskiga nevarnih ran.
Duh presune serčne zanj junake,
Staviti početju zlih se v bran!

Radovoljno stopa serčnih mnogo
Pod zastavo verno rimskih čet.
Blago naložijo si nalogo,
Se podati čolnika otet.

Tje hiti sred družih truma obila
Plemenitih z blazih rodovin.
Zene jo pobožne jih čutila,
Tje v pomoč k Očetu bolečin.

Zapustili so nezmožne starše,
Al soprogo zvesto z detetam.
Verno vdane, verle si tovarše,
Bratov, sester svoj predragi dom!

Vname boj se hud moči nasprotnih.
Iz napada kar nenadama.
Lej, protivoc trume nesramotnih,
Prideró s prežišča skivniga.

Verstvo vse junaško se bojuje.
Puška poka, čversto seka meč.
Serčno Pimodan jih napeljuje,
Sam že v mnogo ranah kervaveč.

Ali Božje milo! kobna osoda,
Hrup narašča nov sovražnikov,
Hotla kri pregrenka je nezgoda
Majhne kôpe oserčenih sinov!

Solnce milo za goré zahaja,
Sence njih temotne se množé,
V nedru serce tožno pa postaja,
Smertni vdarci hrabrih ga bolé.

Pa ne vé, kam tugo bi tožilo.
Strune, v vas naj najde si tolaž,
Vam bolesti svoje bo izlilo,
Vé brenčite manam *) njih na glas:

Padli! hladna zemlja tam vas krije.
Kjer ste padli čolniku zvesti;
Mesec mirni svitlé žare lije
Na gomile še mladostnih dni.

Pevec! poj junakam pesem milo,
Brenkni glasno v liro vbranih strun,
De ime se serčnih bo slovalo:
Vsmertil jih hinavski je gerdun! Nozarjev.

Drobtine.

Kače krog glave in rók.

Marsiktere sicer v začetku čiste in zares deviške serca in telesa s tem v nezvestobo do svojiga nebeškiga Ženina padejo, de se začno nezumno lišpati. Lišp je pravi strup za serca in za telesa. Nezumno nališpane obleke so kače, ki se krog telesa ovijajo in strup v dušo spušajo. Tiste gerde mreže na pečah so pa kačji grebeni, ki okrog glave in rók segajo. Škoda, škoda za marsiktere drugači dosti modre deklice, de se ti napaki vdajo; kako ljube bi bile Bogú in koliko bolj spoštovane od pametnih ljudi, ko bi bile ponižne.

Duhovske zadere.

V goriški nadškofiji je odmenjen č. g. Janez Perlat, novoposvečenc, za šolskiga učitelja v Grado.

Darovi za sv. Očeta papeža Pija IX.

Neimenovana, ki bi rada več dala: 1 ces. cekin.

Odgovor: g. R. v G.: Zastran listov smo naznanili in poročili. V. č. g. D.: Bo prišlo na versto.

Naročevanje

na „Zgodnjo Danico“ za prihodnje leto 1861 je obširno v poprejšnjim listu. Torej danes le samo pogoje za naročevanje se postavimo.

Zgodnja Danica veljá:

Za celo leto po pošti	2 gold. 70 kr. n. dn.
Za pol leta po pošti	1 „ 35 „ „
Za celo leto v tiskarnici	2 „ 12 „ „
Za pol leta v tiskarnici	1 „ 6 „ „
Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača —	„ 20 „ „
Ako je treba napis med letam prenarajati —	„ 15 „ „

Opomba. Odpravnistvo želi, de bi stari naročniki z naročnino poslali natisnjeni napisni listič, na katerim naj se tudi popravi, ako je v napisu kaka skaza.

Luka Jeran,
vrednik.

Jožef Blaznik,
založnik.

*) Manam namesti duhovam.

